

Uppföljning av internkontrollplan 2024

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Kritiska risker i internkontrollplanen	4
Granskning risk placerade elever.....	5
Granskning av risk gällande inköp och upphandling	9

Inledning

Enligt kommunallagen 6 kapitlet 6 § ska nämnderna se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap 1 § har lämnats över till någon annan.

Utbildningsnämnden har antagit en internkontrollplan för 2024 som anger fyra kritiska risker. Dessa risker ska hanteras genom utvecklingsarbete och en av riskerna ska också granskas. För att säkerställa ett systematiskt arbetssätt sker återkoppling av de fyra kritiska riskerna. Risker med lägre riskvärde, som därmed ej bedömts som kritiska, omhändertas inom ramen för verksamhetens ordinarie systematiska förbättringsarbete.

Granskningar inom internkontrollplanen har som syfte att besvara specifika frågeställningar och vid behov föreslå åtgärder. Dessa granskningar ska stödja lärande och bidra till ett systematiskt förbättringsarbete. Åtgärder som identifieras i granskningarna tas med i nästa års internkontrollplan.

I kommunstyrelsens internkontrollplan 2024 finns en risk gällande upphandling som berör samtliga nämnders verksamheter. Riskens har granskats inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan. Resultat och åtgärder återkopplas även i uppföljningen av utbildningsnämndens internkontrollplan i de delar som berör nämnden.

Kritiska risker i internkontrollplanen

Av de kritiska risker som anges i utbildningsnämndens internkontrollplan 2024 är det fyra risker som ska hanteras genom utvecklingsarbete. I internkontrollplanen angavs en specifik planering för hur respektive risk skulle hanteras. I tabellen nedan redovisas om den hantering som angivits i internkontrollplanen har följts eller ej samt en beskrivning av genomförda och planerade aktiviteter. Hanteringen av de fyra kritiska riskerna bedöms följa beslutad planering.

(Ansvarsområde/ process) Risk i verksamheten Riskvärde	Befintliga åtgärder/kontrollmoment	Beslutad planering	Kommentar
(Stödprocesser/rätt till utbildning) Risk att HVB-placerade ungdomar på grund av bristande underlag från avlämnande kommun inte får det stöd som de behöver Riskvärde 9	Löpande kommunikation med HVB-hem sker. Reviderad rutin för samverkan med andra kommuner och HVB finns. Regelbundna SSPF-möten sker. Utveckling av rutin för gymnasieskolan pågår.	Hanteras genom utvecklingsarbete för ökad samverkan med HVB-hem och avlämnande kommuner. Risken ska även hanteras genom granskning i internkontrollplanen genom säkerställande av följsamhet av rutin vid mottagande skolor.	Hanteringen bedöms följa angiven plan. Samverkansmöten med HVB-hem har skett vid tre tillfällen under året. SSPF-möten sker regelbundet. Rutinen hålls uppdaterad. Kommunen har beviljats ESF-medel som kommer användas till utveckling av arbetet med placerade elever.
(Process för hantering av pågående dödligt våld) Risk att pågående dödligt våld inte kan hanteras på ett sätt så att skada minimeras på grund av bristande kunskap hos medarbetare Riskvärde 8	Fortbildning har genomförts, övningar genomförs löpande.	Omhänder tas i utvecklingsarbete. Systematik behöver skapas för att bevara kunskap, vilket kommer att utvecklas.	Hanteringen bedöms följa angiven plan. Rutiner håller på att utvecklas.
(Process för hantering av pågående dödligt våld) Risk att pågående dödligt våld inte kan hanteras på ett sätt så att skada minimeras på grund av bristande kunskap hos nyanställda Riskvärde 8	Löpande utbildningsprogram för nya medarbetare ska tas fram genom kontorets egen introduktion. Kunskap i arbetsgrupperna finns, vilket gör att erfarna medarbetare kan stödja nyanställda medarbetare.	Omhändertas i utvecklingsarbete genom framtagande av löpande utbildnings-/ introduktionsprogram.	Hanteringen bedöms följa angiven plan. Rutiner håller på att utvecklas. I dessa säkerställs att nya medarbetare får rätt information och kunskap.
(Hantera personal, introduktion till nya medarbetare) Risk att verksamheten inte kan utföra sitt arbete på grund av bristande IT-stöd/system. Riskvärde 9	Samverkan med IT sker, rutiner finns för samverkan (E-styr) och rutiner finns för avvikelser och synpunktshantering och felanmälan. Utvecklingsarbete kommer att ske kommunövergripande inom ramen för projektet gällande Onboardingprocessen.	Hanteras genom utvecklingsarbete. Regelbunden information ska lyftas till nämnden för att synliggöra det aktuella läget kring IT. Avvikelser och synpunkter ska ske vid behov.	Hanteringen bedöms följa angiven plan. På utbildningskontorets lokala E-styr deltar IT-centrum. Förslag på rutin för felanmälan och beställning från Advania har tagits fram. It-centrum har ett SWOT-team som säkerställer en smidig terminsuppstart för alla enheter. Felsökning är genomförd och lösningar ska vara på plats under januari.

Granskning risk placerade elever

Risk i internkontrollplan 2024

Risk	Risk att HVB-placerade ungdomar på grund av bristande underlag från avlämnande kommun inte får det stöd som de behöver.
Ansvarsområde/ process	Stödprocesser/ rätt till utbildning
Riskvärde	9
Befintliga åtgärder/kontrollmo ment	Löpande kommunikation med HVB-hem sker. Reviderad rutin för samverkan med andra kommuner och HVB finns. Regelbundna SSPF-möten sker. Utveckling av rutin för gymnasieskolan pågår.
Beslutad planering	Hanteras genom utvecklingsarbete för ökad samverkan med HVB-hem och avlämnande kommuner. Risken ska även hanteras genom granskning i internkontrollplanen genom säkerställande av följsamhet av rutin vid mottagande skolor.

Syfte, frågeställningar och genomförande

Utifrån riskens formulering i internkontrollplanen har en diskussion förts i utbildningskontorets ledningsgrupp och beslut tagits att granskningen även ska omfatta barn/ungdomar placerade på LSS-boende eller jourhem/familjehem med skolplacering i Knivsta kommuns grundskolor.

Granskningen fokuserar på följande frågeställningar:

- Finns kunskap hos chefer om rutin för barn/ungdomar placerade på HVB, LSS-boende eller jourhem/familjehem?
- Har rutinen för barn/ungdomar placerade på HVB, LSS-boende eller jourhem/familjehem följts under läsåret 2023/2024?

Processbeskrivning placerade elever

Placerade barn och unga har samma rätt till utbildning och skolgång som andra barn och unga. För att säkra rätten till en obruten skolgång krävs samverkan mellan den placerande socialtjänsten och skolan. För att underlätta samverkan mellan socialtjänst och skola finns *Rutiner för barn/ungdomar placerade på Hem för vård och boende (HVB), LSS-boende eller jourhem/familjehem med skolplacering i Knivsta kommuns grundskolor*. När kommunen kontaktas med anledning av att ett placerat barn/ungdom ska skolplaceras i Knivsta kommun inleds samverkan med placerande socialtjänst. Rutinen anger att planeringsmöte med involverade funktioner ska genomföras och under mötet ska information från den placerande kommunen lämnas i enlighet med en checklista i rutinen samt resultat och analys av kunskapsnivå i vissa ämnen ska presenteras. Vidare anger

rutinerna att inskrivningssamtal ska genomföras där vissa beslut tas och aktiviteter genomförs. Rutinen anger vidare att välkomstsamtal och uppföljningssamtal ska genomföras. Under placeringen ska skolplikten genomföras. Om eleven avslutar eller avbryter skolgången i kommunen beskriver rutinerna tillvägagångssättet för att föra relevant information vidare till en annan skola.

Finns kunskap hos chefer om rutin för placerade elever?

Granskningen gällande den första frågeställningen har skett genom enkät till rektorer inom grundskola som syftat till att mäta hur implementerad rutinen är i verksamheten. Enkäten innefattar ett antal påståenden samt svarsalternativen; instämmer helt/i hög grad/delvis/i låg grad/inte alls och vet inte. Vid svaren ”instämmer delvis/i låg grad/inte alls/vet inte”, görs utifrån riskens formulering bedömningen att låg grad av kunskap föreligger.

<i>Totalt antal rektorer som besvarat enkäten: 7 Medarbetare som i följande påståenden svarat:</i>	<i>Instämmer helt/ i hög grad % (antal)</i>	<i>Instämmer delvis/i låg grad/inte alls/vet inte % (antal)</i>
Jag upplever att jag har ett tydligt ansvar enligt rutinen	57% (4)	43% (3)
Jag har fått information om rutinen och dess innehåll	57% (4)	43% (3)
Jag har resurser/utrymme för att kunna agera i enlighet med rutinen	29% (2)	71% (5)
Jag vet vem jag kan vända mig till i min organisation vid behov av praktiskt stöd/frågor kring rutinen	71% (5)	29% (2)
Jag vet var jag kan vända mig för att lämna synpunkter/avvikelser kring rutinen	71% (5)	29% (2)
Jag upplever att mina åsikter/erfarenheter gällande rutinen har inhämtats	57% (4)	43% (3)

Enkäten skickades till åtta berörda rektorer varav sju rektorer besvarade den. Resultatet visar att majoriteten av de svarande rektorerna upplever att de har fått information om den och att de har ett tydligt ansvar enligt rutinen. En ännu större andel vet var de kan vända sig vid behov av frågor eller om de vill lämna synpunkter eller avvikelser kring rutinen. Dock upplever en relativt låg andel av rektorerna att de har utrymme att arbeta i enlighet med rutinen.

Av de sju rektorerna som besvarade enkäten uppgav fem att skolan har mottagit elever placerade på Hem för vård och boende (HVB), LSS-boende eller jourhem/familjehem under 2023. Bland

<i>Fem rektorer som mottagit placerade elever under 2023. Rektorer som i följande påståenden svarat:</i>	<i>Instämmer helt/ i hög grad % (antal)</i>	<i>Instämmer delvis/i låg grad/inte alls/vet inte % (antal)</i>
Jag upplever att jag har ett tydligt ansvar enligt rutinen	80% (4)	20% (1)
Jag har fått information om rutinen och dess innehåll	80% (4)	20% (1)
Jag har resurser/utrymme för att kunna agera i enlighet med rutinen	40% (2)	60% (3)
Jag vet vem jag kan vända mig till i min organisation vid behov av praktiskt stöd/frågor kring rutinen	100% (5)	0% (0)
Jag vet var jag kan vända mig för att lämna synpunkter/avvikelser kring rutinen	100% (5)	0% (0)
Jag upplever att mina åsikter/erfarenheter gällande rutinen har inhämtats	60% (3)	40% (2)

Bland de rektorer som mottagit placerade elever under läsåret 23/24 är det en större andel som upplever att man har ett tydligt ansvar och har fått information om rutinen jämfört med rektorsgruppen som helhet (57 procent). Samtliga vet var de kan vända sig med frågor om rutinen och var de kan vända sig med synpunkter.

Granskningen visar att rutinen i högre grad är implementerad bland de rektorer som mottagit placerade elever, vilket visar att systematik föreligger och att rutinen aktualiseras när det blir aktuellt för skolan att ta emot en placerad elev. Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet diskuteras även rutinen regelbundet.

Har rutinen för placerade elever följts?

Knivsta kommun tar kontinuerligt emot placerade elever. Under läsåret 2023/2024 togs tio elever emot. De skolor som mest frekvent tar emot placerade elever är kommunens två högstadieskolor utifrån att de har ett stort antal elever. Därför begränsades urvalet av stickprov till dessa skolor. Vid de två skolorna togs sex elever emot under senaste läsåret. Stickprov har utförts av rektor tillsammans med representant för elevhälsan på fyra elevers skolakter.

Utifrån rutinen har 15 indikatorer tagits fram. Genomförda stickprov visar avvikelser för fem av dessa indikatorer. I granskningen redovisas endast de indikatorer som uppvisar avvikelser.

Uppvisade avvikelser

Indikator	Ja	Nej
Vid planeringsmötet, lämnades information enligt checklista från den placerande kommunen?		4
Vid planeringsmötet, presenterades resultat och analys av kunskapsnivån från den placerande kommunen?		4
Vid inskrivningssamtalet, upprättades en komplett kommunikationsplan?	1	3
Vid uppföljningsmöte, närvarade rätt funktioner?	3	1

Stickproven visar att rutinen i de flesta delar har följts. Information enligt checklista liksom presentation av kunskapsnivå är delar i rutinen som den placerande kommunen ansvarar för. En komplett kommunikationsplan innehåller delar som Knivsta kommun ansvarar för liksom delar som är den placerande kommunens ansvar. Vid ett uppföljningsmöte närvarade ej placerande socialtjänst. Stickproven visar att Knivsta kommun följer rutinen i de delar kommunen är ansvarig för med undantag för upprättandet av kompletta kommunikationsplaner.

Bedömning av behov av åtgärder

Nämnden ska inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet säkerställa att kommunikationsplaner upprättas i enlighet med rutinen.

Granskning av risk gällande inköp och upphandling

Risk angiven i kommunstyrelsens internkontrollplanen

Risk	Risk att kommunens inköp och upphandlingar inte genomförs enligt ingångna avtal och kommunens styrdokument.
Ansvarsområde/ process	Upphandling och inköp (Ekonomikontoret)
Riskvärde	9
Befintliga åtgärder/kontrollmo ment	Riktlinjer och policy finns. Information till verksamheterna sker löpande. Inköpsanalyser medför kvalitetssäkring och visar avtalstäckning. Upphandlingsplan som utgår från framtida upphandlings-behov, kvalitetssäkrar upphandlingar över tröskelvärde för direktupphandling. Ekonomiavstämning i prognosuppföljning. Samverkan med förvaltningsekonomerna ger en helhetsbild.
Beslutad planering	Granskning beslutad i kommunstyrelsens internkontrollplan.

Syfte, frågeställningar och genomförande

- Har inköp och upphandling genomförts enligt ingångna avtal och kommunens styrdokument?

Frågeställningen har för varje stickprov brutits ner i två kontrollpunkter:

- a) att avtalstrohet föreligger vid inköp som görs där det finns ett avtalsförhållande vid inköpstillfället
- b) att köp utan avtal genomförs i enlighet med gällande lagstiftning och kommunens styrdokument

Granskningen har skett genom stickprov av inkomna fakturor med summa över 50 tkr under kvartal 1 år 2024 i kommunens ekonomisystem Agresso. Stickprov har genomförts för alla nämnder.

Process och lagstiftning

Knivsta kommun måste som offentlig myndighet på bästa sätt tillvarata konkurrensen på marknaden och hushålla med skattemedlen och ska därför följa gällande regler för offentlig upphandling vid inköp. Upphandling inom den offentliga sektorn regleras främst av lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV), lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) samt lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner.

Alla varor och tjänster som införskaffas mot ekonomisk ersättning är så kallade inköp. Inköp kan antingen göras genom offentlig upphandling eller genom avrop på ett ramavtal. Ett ramavtal är en överenskommelse som fastställer ramarna för kommande inköp. När behov av inköp uppkommer ska det först kontrolleras om kommunen har ett gällande ramavtal som kan tillgodose behovet. Om detta finns

ska inköpet göras genom avrop på ramavtalet för att kommunen ska leva upp till avtalstrohet.

Inköp och upphandling ska också utföras i enlighet med kommunens styrdokument. De viktigaste styrdokumenterna inom området är Inköps- och upphandlingspolicy, Riktlinjer för inköp och upphandling, Riktlinjer för direktupphandling, samt Riktlinjer för upphandling av livsmedel.

Resultat och analys

	Utbildningsnämnden
Kraven är uppfyllda	
Upphandling/inköp uppfyller kraven genom avtalstrohet	3
Upphandling/inköp uppfyller kraven genom lag eller kommunens styrdokument	1
Kraven är inte uppfyllda	
Upphandling/inköp bryter om avtalstrohet	
Upphandling/inköp bryter mot lag eller kommunens styrdokument	1

Av de fem granskade fakturorna uppfyller fyra fakturor kontrollpunkternas krav. En faktura uppfyller inte dessa krav då det saknas dokumentation kring hur inköpet har genomförts. Dokumentation föreligger varken i Ärendehanteringssystemet W3D3, i avtalskatalogen eller i upphandlingsverktyget Visma Tendesign.

Bedömning av behov av åtgärder

Nämndens verksamhet ska inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet säkerställa att samtliga inköp och upphandlingar uppfyller ställda krav på dokumentation.